

รธน. มาตรา ๒๖

พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย”

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” ขยายขอบเขตของการครอบครองหรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๗ โดยให้รวมถึงการมีวัตถุอันตรายไว้ในครอบครองเพื่อผู้อื่น การทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย แม้จะไม่มีเจตนายึดถือเพื่อตนหรือเพื่อผู้อื่นก็ตาม เป็นข้อสันนิษฐานเด็ดขาดเนื่องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์มีหน้าที่ในการดูแลมิให้อสังหาริมทรัพย์ก่อให้เกิดสภาพอันตรายและป้องกันมิให้ผู้ใดเข้ามากระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย หากไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวย่อมต้องร่วมรับผิดชอบต่อความเสียหายด้วย เป็นไปตามหลักการป้องกัน หลักการระวังไว้ก่อนและหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย บุคคลที่เป็นผู้ก่อมลพิษไม่จำเป็นต้องทราบถึงมลพิษที่ตนก่อและไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการก่อมลพิษ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ (๒) ที่บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หากไม่มีการบัญญัติบทนิยามในลักษณะนี้อาจทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายอันนำไปสู่การหลีกเลี่ยงกฎหมายและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แม้จะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์อยู่บ้าง แต่เมื่อชั่งน้ำหนักกับประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์สาธารณะย่อมมีมากกว่า อีกทั้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวมีสิทธิฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายหรือดำเนินคดีอาญากับผู้ที่นำวัตถุอันตรายมาทิ้งไว้ เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ บทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายให้ใช้บังคับกับบุคคลใดที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่มีวัตถุอันตรายทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

ย่อโดย นายสกุลพงษ์ ตรีสมพงษ์
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายชัยธร หัตถกรรม
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอดิเทพ อูยะพัฒน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นางสาวรมปรำงค์ สวมประคำ
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ